СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 301. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 27-го грудня 1940. No. 301. Jersey City, N. J., Friday, December 27, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НАТИСК СЕНАТУ НА ПРЕЗИДЕНТА В ЦІЛИ ЗАМИРЕННЯ ЕВРОПИ

ВАШИНҐТОН. — В останніх днях ґрупа ізоляціоністів у конгресі подвоїла свій натиск на президента, щоб той зужив своїх впливів і змусив европейські краї погодитись. Сенатор Тайдінґс публично заявив, що президент Рузвелт повинен зажадати від держав осі і від Великої Британії, щоб вони подали точно услівя, на яких моглиб замиритись. Подібне сказав сенатор Ґвілер, який твердив, що колиб це президент зробив, то певно міг би замирити воюючі краї. Він, одначе, твердо заявляв, що не є за уступчивість у замиренні тільки є за справедливий мир. Опісля перед кореспондентами він говорив, що Америка навіть точно не знає, які основи до замирення покладе Англія, колиб Америка дала їй повну поміч і вона війну виграла. Чи це буде новий Версай? — запитав сенатор Ґвілер.

КАМПАНІЯ ЗБРОЄННЯ ПОМАГАЄ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНҐТОН. — Д. Е. Монтґомері, радник у справах споживання з „Аґріколчурел Едджостмент Адміністрейшен", заявив, що кампанія зброєння, яку переводять нині в Америці, збільшує добробут не лиш міста, але також фармерів. Бо від початку цеї кампанії до тепер харчеві продукти зросли на 4%. А через те і фармери дістають більшу заплату за свої продукти і починають просперувати.

ПЛЯНУЮТЬ „КРАЄВУ ОБОРОНУ".

НЮ ЙОРК. — В Ню Йорку створилось товариство, яке поставило собі за ціль творити в нюйоркськім стейті відділи домашньої оборони, зложені виключно з добровольців. Прийматимуть до цього товариства лиш тих людей, що не є в поборовім віці, або тих, що їх поборова комісія відкинула. Також жінки творитимуть окремі відділи. Ті товариства будуть підучувати своїх членів, як на випадок війни приходити батьківщині на поміч.

СКІЛЬКИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ НА СВІТІ.

ВАШИНҐТОН. — Офіційні статистичні дані кажуть, що на світі є всіх военних кораблів, менших і більших, 1,600, і вони мають збірної тонажі на пять міліонів тон. Коли ходить про тяжкі боєві кораблі, то найбільше їх мають Америка і Англія. Перша має 15, друга 14. Німеччина і Італія мають по шість. Зате Німеччина і Італія мають більше субмарин. Коли порахувати ті, що вже побудовані і ті, що їх Німеччина будує, то вона має 300, до англійських 56. Італія має 97.

КАРЕН НА МІСЦЕ СИМПСОНА.

НЮ ЙОРК. — На місце Кенета Симпсона, який зреззиґнував з головства нюйорського републиканського комітету, прийшов Томас Карен. До тертя в згаданім комітеті прийшло тоді, коли Симпсон хотів викинути з головства виборчої ради згаданого комітету, Костуму, а членство до того не допустило. Симпсон взяв це як брак довіря до нього і сам зрезиґнував.

ВІРНА МАМА.

ФОРТ МЕКЛЕЛАН (Алябама). — Коли син Анни Кльоц з Бронксу, Н. Й., що служить тепер при війську в Форті МекЛелан в Алябамі, не дістав на свята відпустки, вона рішила поїхати автобусом тисячу миль до нього і там разом провести свята. Касарняні власти її приняли гостинно і вона разом з сином їла військовий святочний обід, який під оглядом якости не був дуже гірший від вибагливого домашнього обіду.

ВИБУХ ВІД ОЛИВНОЇ ПЕЧІ.

НЮ ЙОРК. — У вісім-фамілійнім домі в Бруклині при Варен вулиці повстав вибух від печі огріваної оливою і чотири особи відразу згинули на місци, а декілька добре попарились, так, що відставлено їх до шпиталю.

ЗГИНУЛИ В АВТІ.

ЛЕКСІНҐТОН (Небраска). — Як два авта зударились зо собою згинули в зударі сім осіб, а чотири тяжко поранились. Згинула при тім одна жінка, яку везли зо шпиталю, де вона перейшла тяжку операцію. Операція вдалась і вона вже вповні повертала до здоровля. Але знайшла її смерть в авті, як повертала до дому.

ПОКАЗАВСЯ СТАРИЙ ЗАТОПЛЕНИЙ КОРАБЕЛЬ.

БОСТОН. — Люди завважили шкелет старого англійського военного корабля, „Сомерсета", який воював з Америкою ще в війні за незалежність та розбився недалеко Кеп Кад в 1778 р. Відтоді лиш раз його бачили, а тепер побачили його вдруге. Він показується лиш у надзвичайних обставинах, коли ясна погода, а море стоїть низько.

СВЯТА ПРОЙШЛИ ВЕСЕЛО

Як стверджують газети американські свята Різдва Христового пройшли цього року веселіше, ніж котрого небудь іншого року від часу економічної кризи. Вже перед святами люди робили величезні покупки, що перевищали всі дотеперішні рекорди. Підчас свят в кожнім місті і місточку слідна була радість людей, а також матеріяльний добробут, з яким люди стрічали свято.

Погода на східнім побережжі була чудова. Було так сонішно і тепло, що можна було виходити на двір без плаща. Свята подабали більше на Великодні ніж на Різдвяні. Нігде не було ні дрібки снігу, а трава від теплих соняшних промінів почала зеленітись.

Та, не звертаючи уваги на такий ясний день, було чимало автомобілевих випадків, які мабуть перевищили жертви в военних краях, зокрема в Анґлі чи Німеччині, де бомбардування на час свят були припинені. Смертних випадків від авт було впродовж свят в Америці 160, а 50 згинуло від інших причин, зокрема від вогню, спричиненого світляними ялинками.

В день свят добрий бизнес робили телефонічні компанії. Цього дня було на 40% більше телефонічних розмов, ніж минулорічнихРіздвяних свят. Більшість розмов мала виключно святочний характер, себто бажання „Веселих Свят". Серед тих розмов було багато позаміcтових, а навіть позакраевих. Цей знак пояснюють також тим, що нині людям краще живеться, ніж минулого року. Добродійні товариства видавали десятки тисяч обідів для бездомних і голодних.

РАДІЄВА ПРОМОВА КНЯЗЯ ВИНДЗОРУ

В день свят виголосив князь Виндзор через американську головну радієву сітку, Колюмбія, радієву промову, в якій побажав Америці від себе і своєї жінки американського походження, „Веселих Свят". При тім він висказав бажання, щоб вже в короткім часі наступив в Европі справедливий мир і щоб провідники европейських країв були настільки далекозорі, щоб не творили нових причин до тертя. Він по імені не називав жадних народів ні провідників, тільки казав, що деякі державні мужі роздмухують ненависть серед своїх мас до інших народів й опісля цькують їх до війни.

ЗМІНИ В ЗООЛЬОГІЧНІМ ГОРОДІ

НЮ ЙОРК. — В зоольоґічнім городі Бронкс Парку заведено деякі цікаві зміни: для пятьох львів побудовано острівець і не загороджено їх високими штабами, тільки глибоким ровом, так, що дивлячись здалека здається начеб льви були на волі. Самі льви були здивовані такою зміною і, забавляючись, зіпхнули одного льва в яму. Але йому нічого злого не сталось.

РІЗДВО ПЕРЕЙШЛО СПОКІЙНО В БРИТАНІЇ Й НІМЕЧЧИНІ

Офіційно не проголошено ні в Німеччині ні в Анґлії, примирення на час Різдва. Та німецька амбасада в Вашинґтоні дістала неофіційне повідомлення з Берліна, що німці не будуть бомбардувати міст Анґлії, коли британські летуни не бомбардуватимуть Німеччини. На те не дано з боку Анґлії ніякої відповіди, ні офіційної, ні приватної. Навпаки в Анґлії урядові чинники надіялись, що це є німецький підступ, та що німці готові на саме Різдво зачати властивий напад на Анґлію. Тому в цілій Анґлії, не зважаючи на Різдво, все було готове до оборони на випадок евентуального німецького нападу. Та з военних комунікатів, як британських так і німецьких, виходить, що підчас Різдва не було британських налетів на німецьку територію, а німецьких на британську. Британський комунікат подає як причину злу погоду. Та якби не було, населення Анґлії й Німіччини таки святкувало спокійно.

ІТАЛІЙЦІ ЗАЧИНАЮТЬ СТАВИТИ ОПІР

Таке виходить з італійських военних комунікатів, в яких кажеться, що італійські летуни поспішно бомбардували в Африці британські частини, що облягають Бардію, як і ті, що є в Солум. Подібне доносять про італійський опір недалеко Вальони в Альбанії. Та з британського комунікату треба вносити, що в Африці британські частини напирають на італійські щораз сильніше, а британські летуни розкидають летючки по Етіопії й Сомалі, взиваючи населення до бунту проти італійського панування. Знову в Альбанії британські летуни сильно збомбардували пристань Вальону, так, що вона ціла в полумях.

ПОБИЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ З ІТАЛІЙСЬКИМИ

На саме Різдво прийшло в Шанґаю, на Далекім Сході, в ресторані до бійки між американськими й італійськими моряками-вояками. Добре попідбивали собі очі. Та ніхто не хотів в поліції признатись до цього і вказати, хто завинив. В справу вмішались американські й італійські офіцири і полагодили її мирно, так, що вояки пішли ще вчас на святочний обід.

„ЗУПНІ ВОЗИ". — „Британське Товариство Военної Допомоги" закупило низку таких возів для висилки до Анґлії. Кожний віз коштує 2,000 долярів. Перед нюйорським ратушем їх посвятив Вилйем Т. Менинг, епископ епископальної церкви,

НІМЦІ ГРОМАДЯТЬ ВЕЛИКІ СИЛИ В РУМУНІЇ

БЕРН (Швайцарія). — Через Мадярщину суне поїзд за поїздом з німецькими військами, артилерією і военними матеріялами в напрямі Румунії. Кажуть, що по залізничім русі можна означити, що їде до 200,000 німецького війська. Далі доносять, що вже деякі німецькі дивізії перейшли на територію Болгарії. Ті відомости мають походити з диплЬоматичних кол. Вони звязують німецькі військові пересунення з подіями на грецько-італійськім фронті. Кажуть, що Гітлер не може довше глядіти з престіжових зглядів на італійські поразки і мусить вмішатись в грецько-італійську війну. Знову інші подають, що ті пересунення мають ще дальше значіння. Вони означають, що в скорому часі прийде до війни між Німеччиною і Туреччиною.

ЩО БУДЕ З СОВЄТАМИ?

Та найважніше те, що в таких випадках скаже Сталін. Виходилоб, що Нмеччина не є вдоволена з Совєтів, а Совєти з Німеччини. Це ніби пізнати по тім спорі, який зайшов в Дунайській Комісії між німецькими і совєтськими представниками і довів до того, що Совєти вицофали з Комісії свого представника. Має тут іти про контролю устем Дунаю. Виходить, що Німеччина хотілаб мати всю контролю у своїх руках. Знову Совєти не хотілиб зречися тої частини контролі, яку тепер мають через те, що забрали від Румунії Басарабію.

СОВЄТИ І ТУРЕЧЧИНА.

Супроти того важне те, що зроблять Совєти, колиб Німеччина пішла війною проти Туреччини. Покищо тяжко сказати, але дехто твердить, що між Туреччиною і СССР уже є заключений союз, що має бути проголошений дня 1. січня 1941. В такому разі, якщоб це була правда, то Совєти повинніб піти Туреччині з допомогою. Та не зважаючи на те, Туреччина дістане повну допомогу з боку Великої Британії. Маючи це на увазі, легко добачити, що світова війна може кожної хвилі прибрати нові розміри і комбінації. Тільки при тому треба памятати, що нічого певного про її комбінації сказати не можна, бо все те обвите великою тайною.

СОВЄТИ НА ОСТОРОЗІ

Певне має бути і те, що Совєти далі громадять військa на совєтсько-німецькій границі й на границі Совєтів з Румунією. Те саме доносять і про німців. Кажуть, що вони роблять таку підготовку на румунсько-совєтській границі, якби готовились до нападу на Совєти. Очевидно, це може бути звичайним пострахом, що має на ціли здержувати Совєти від таких дипльоматичних кроків, що булиб непожадані для держав „осі".

СОВЄТИ ГОТУЮТЬСЯ ЗАБРАТИ МОЛДАВІЮ.

БУДАПЕШТ. — Повища відомість надійшла з Букарешту. Вона теж подає, що прийшло до совєтсько-німецького напруження. Совєти мають заняти Молдавію, румунську провінцію, по ріку Серет, а також заняти ціле усте Дунаю. Директор будапештанської поліції оголосив, що всі чутки про те, що Совєти забирають Молдавію, неправдиві. А треба було це оголосити, бо в Молдавії счинилась паніка. Люде зачали масово втікати, боячись приходу совєтської влади.

БРИТАНІЯ НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМОГИ.

ЛОНДОН. — Таким запевненням повитав анґлійський король Юрій населення Великої Британії в свято Різдва. Але зазначив, що ще прийдеться багато витерпіти, заки це станеться.

НЕ ПЕРЕДАЛИ ВІРНО ПРОМОВИ ЧОРЧІЛА.

РИМ. — Американський кореспондент доносить, що італійська преса передала радіову промову британського премієра Чорчіла, взиваючу італійський нарід до усунення Мусолінія від влади і замирення з Великою Британією. Але не передала цілої промови. Опущено те місце в промові, де Чорчіл передає письмо, яке вислала Британія до Італії, взиваючи її не іти до війни, як і не передано того, де Чорчіл скидає вину за виповідження Італією Франції й Великій Британії війни на одного тільки Мусолінія. Преса критикує і висміває Чорчіла за те письмо і твердить, що Мусоліні й італійський нарід є одно й те саме.

ДАЛІ ВІРЯТЬ, ЩО НІМЦІ ТАКИ НАПАДУТЬ.

ЛОНДОН. — Американський кореспондент, В. Л. Гвайт, твердить, що націстична тактика, якої держаться при налетах на Анґлію, вказує, що німці таки пробуватимуть напасти на Анґлію, і то десь приблизно за кілька тижнів. Кореспондент твердить, що теперішні німецькі налети на Анґлію є розмірно малі й виглядають на „військові вправи", що потрібні для виконання більшого завдання. Британські военні знавці переконані, що якщо німці розпочалиб тепер напад на Анґлію, то це булоб для британців дуже корисне, бо тепер німці цілком певно понеслиб величезну поразку.

ДІЙСНА НЕСПОДІВАНКА.

АТЕНИ. — Пречудний остров Корфу, що є під грецьким пануванням, багато витерпів від італійських бомбардувань. Як тільки населення побачило наближаючіся літаки, знало, що вони несуть руїну і смерть. Та на Різдво сталося інакше. Наблизились літаки, але тим разом тільки британські й скидали замісць бомб — пачки з різдвяними дарунками.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8. 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31. 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частиною):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОРЧИЛ ДО ІТАЛІЙЦІВ

Британський премієр Чорчил виголосив через радіо небувалий заклик: заклик до народа чужої держави, до населення Італії. Заклик без сумніву останеться великою подією світової війни, без огляду на те, які наслідки він буде мати.

Заклик є передовсім виложенням британської політики супроти Італії й італійців. Він пригадує італійцям, що Анґлія здавна симпатизувала з італійськими самостійницькими й соборницькими ідеалами та їм активно помагала. Цим самим Чорчил пригадує італійцям, що ворогами, які не давали італійцям досягнути наперед самостійности, а потім соборности, були якраз німці.

За зірвання традиційної приязни Британії й Італії Чорчил винує одну людину, Мусолінія. Признаючи йому певну великість, Чорчил рівночасно дає до зрозуміння, що 18 літ безмежного панування викривило йому душу, нащіпило йому жадобу війни, зробило безсоромного злочинця, який кидає свій народ у війну, не питаючися волі народу, не оглядаючися на короля ні на папу. Чорчил розкриває свій останній заклик до Мусолінія перед виповідженням війни Анґлії, заклик котрий Мусоліні відкинув, пригадкою Анґлії на її спротив в Лізі Націй проти окупації Абисинії.

Заклик Чорчила має очевидну ціль: заставити італійців скинути Мусулінія й зробити з Британією мир. Одначе певно й Чорчил не сподівається повного успіху для такого свого наміру. Мусоліні має ще багато тузів у своїх руках, щоб покерешувати гру Чорчила. Він має в своїх руках пресу, котра може зоклик Чорчила здушити. Він може його помістити в фалшивім перекладі або з відповідними гістеричними коментарами. Якби британці розкинули заклик з літаків, Мусоліні має на це широкі кадри „чорних сорочок", які поводяться трусливо супроти узброєних греків, але певно поводилися би „відважно" супроти неузброєних земляків. Якби це не вистарчило, то за Мусолінія виступить ще не з любови до нього, але зо себелюбства, Гітлер, що міг би навіть окупувати Італію. З усім цим італійці мусять числитися, і Чорчил з питомою йому відкритістю на це їм виразно натакує.

Отже дуже можливо, що в Італії революції, ні антифашистівської, ні навіть анти-мусолінівської не буде. Одначе заклик Чорчила певно лишить поважні сліди по собі. Він закріпить певно італійські маси в їх пасивности, до якої ці маси хопилися як до одинокої зброї, яка їм лишилася для протесту проти війни, якої вони не хотіли, проти союзників, яких вони від віків не любили. Ось чому заклик Чорчила навіть при невдачі може ще показатися з анґлійського боку зовсім доцільним.

АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ — ГАЛИЦЬКИЙ МИТРОПОЛИТ

(1865—1940). (2)

Митрополит про цивілізаційне призначення українського народу на Сході Европи.

Історичність особи митрополита Андрія в тім, що він став творцем одної української ідеольоґії.

Іде про справу: яка роля української нації серед двох сусідніх культурних світів — латино-польського та православно-московського? Ми українці стоїмо на грані тих двох культур і перед нами стоїть або культурна асиміляція одною та другою з рівночасною затратою національної самостійности або стати носієм власної української культури, що булаб синтезою одної та другої. Це є дорога не тільки зберегти національну індивідуальність, але ще й відіграти ролю цивілізаційного чинника на тій закутині земного ґльобу. Так розумів цю справу митрополит Андрій з тим, що формою української культури, ріжною від латино-польської та православно-московської, мало стати — по думці митрополита — католицтво східнього обряду, себто елемент західньої культури на східнім підложі. Тільки воно, на думку митрополита Андрія, є в силі зробити наш національний орґанізм кріпким та на сусідські впливи відпорним. Тільки це, на думку митрополита Андрія є цивілізаційне призначення України як самостійного чинника у цивілізованім світі, ріжного від Польщі та московщини.

Щоби цивілізований світ — по думці митрополита Андрія — признав Україні ту ролю на сході Европи, Українсько-Католицька Церква, як найбільше підхожа до духовости українства, мусить внести щось у всесвітню католицьку культуру. Вона мусить стати носієм ідеї обєднання незєдинених з Католицькою Церквою східних христіян. Вартість народів у світі залежна від того, що вони вносять у скарбницю вселюдської культури. Вчений українець є найкращим речником свого народу серед ученого світа, хотяй би нічого не говорив. Український мистець, музик промовляє в інтересі України своїм мистецтвом. Українець католик мусить внести якусь видатну оригінальну працю в скарбницю всесвітнього католицтва.

У Католицькій Церкві завжди була горяча жага довести до зєдинення незєдинених східних христіян, одначе мало було знавців східнього христіянства, а ще менше католиків, що серцем любилиб незєдинених. Митрополит поставив собі за ціль життя посвятитися уніонній ідеї в найшляхотнішому розумінню і вона є осередною точкою цілої його праці. Провідну ролю втім ділі, свого роду монополь, зберігав митрополит Андрій для українського народу, звязуючи з тим його месіянізм на сході Европи. Хто того не знає, той ніколи не зрозуміє митрополита Андрія, той не потрафить вияснити всіх ходів його бурливого, повного посвяти та під кожним оглядом оригінального життя.

Найбільший уніоніст католицької довоєнної Европи.

Обнявши святоюрський престіл митрополит гуртує коло себе уніоністів усіх народів світа. Був час, що Львів був немов їх столицею. Митрополит дав почин до оживлення того руху в цілім католицькім світі. Серед всіх народів заходу повстають численні уніоністичні гуртки, інтерес для східніх незєдинених обудився серед численних монаших чинів як Редемптористів, Бенедиктинців та інших, при католицьких університетах творять катедри історії східних христіян.

Провідну ролю в тім русі переймає очевидно Ватикан, одначе почин до його оживлення дав митрополит Андрій. В Римі повстають окремі видавництва, а навіть спеціяльний університет, так званий Орієнтальний Інститут для студій культури, а зокрема для церковних відносин на сході. Ту ролю митрополита Андрія високо цінили папи Пій X. та Бенедикт XV. Перший відновив важність широких управнень давних київських митрополитів, що зовсім рівналися управненням патріярхів, та перелив їх на митрополита Андрія. На них опираючися митрополит Андрій висвячував сам єпископів, скликав синоди та порядкував церковні справи на цілім сході Европи, коли по російській революції обставини до того складалися. „Користай зо своїх прав" — пише до митрополита в однім листі папа Пій X.

В останніх роках дещо змінилося. Політичні невдачі українського народу уможливили польським католикам виступити до ривалізації з великими задумами мидрополита щодо ролі українського народу на сході Европи. Польська сторона ставала бубнити у світі про польську місію на сході, про „польське пшедмуже хшесціяньства", одначе своїм зоольоґічним шовінізмом, своїм насильством над сумлінням православних в Польщі, тільки компромітувала ідею церковної єдности. В останніх роках зачалася сильна реакція католицького світа проти такої польської цивілізаційної ролі.

Це тло треба зрозуміти, щоб оцінити працю та історичність плянів митрополита Андрія. Можна годитися з тою ідеольоґією, або ні, але муситься признати її далекосяглість — великий католицький рух пустити на схід під українською цивілізаційною бандерою, щоби не насиллям, не звірячим шовінізмом, тільки цивілізаційною працею ми український нарід сказати: **„на сході ми".**

Одначе митрополит не вдоволяється теоретичними студіями тої проблєми, він переходить до практичної праці. Його увага звертається передовсім на українські та білоруські землі, де перед кількадесяти роками царське насилля задавило український та білоруське католицтво східнього обряду.

Львів стає осередком недобитків українських та білоруських симпатиків східнього католицтва та потаємно переводженої там орґанізаційної праці. Провідник білоруського національного руху Іван Луцкевич є частим гостем святоюрської гори. Реальне життя виказало, що вигляди на масове поширення церковного обєднання є тільки на Україні та Білоруси, натомість на Московщині та справа була майже безнадійна. Православія там так сущно звязалося з російською національністю, що москалі католики як кн. Волканская, о. ґр. Толстой та інші, стаючи католиками, зривали зі східньою культурою та приймали латинський обряд. Зворот в тім напрямі започатковує доперва вихованок митрополита Андрія, який перейшов цілий курс науки у Львові, о. Леонід Фйодоров, пізніший екзарх російської Церкви східнього обряду, наставлений митрополитом Андрієм на петроградськім синоді 1917 року.

Потаємна подорож по Україні та Білоруси.

Це все для молодого митрополита - уніоніста було замало. Він хоче особисто зіткнутися звизначними людьми, на яких співпрацю міг рахувати, і в р. 1907 потаємно на пашпорт д-ра Евгена Олесницького вибирається в границі царської імперії. Переїхав він від Києва до Петрограду, від Минська до Вильна, всюди відвідуючи провідних людей. В Києві мав знакомих поміж українською громадою, в яку колись впровадив митрополита Володимир Антонович в часі його подорожі по Україні 1887 року, ще як студента університету, ґр. Романа Шептицького. Був то крок вельми ризиковний, що міг закінчитися увязненням небажаного туриста, бо вїзд в границі царської імперії був навіть рядовим уніятським священикам заборонений. Дуже мало бракувало, а поліція булаб митрополита здемаскувала, коли то хтось (мабуть таки поліційний аґент) украв чужому подорожному документи та гроші. Тільки негайний виїзд поза границі Росії врятував митрополита. Всеж таки поліція про все довідалась та два дижні потім російський столичний щоденник „Новоє Время" написав погрозливу статтю проти митрополита.

Кольонізаційні пляни Митрополита.

Три роки згодом підняв митрополит Андрій новий плян улеґалізування східнього католицтва в Росії, а саме шляхом масової кольонізації свідомих українських селян на великих просторах землі, закуплених митрополитом на границі України та Білоруси. Кольонізацію мало переводити парцеляційне товариство, зложене з підставлених людей, симпатиків ідей митрополита. Спілка вже приступила до праці, однак російський премієр Столипін несподівано відмовив дозволу на її існування, бо поліція вислідила, хто стоїть за оригінальним парцеляційним товариством.

Головну ролю в праці над поширенням східнього католицтва — як сказано — митрополит Андрій лишав для українського народу, тому старався приспособити його до сповнення тої ролі, зачинаючи від власного духовенства. Його старається він розентузіязмувати ідеєю праці для церковного обєднання та серед питомців хотів виробити ще й ідеалізм, що повів би їх на практичну місіонарську працю на Сході. Митрополит усе робив, щоби на міжнародніх католицьких зїздах українці виступали як головні носії уніонної ідеї та тим чином виборoли собі немов монополь на ту справу серед католиків. Ось ті справи були мрією цілого життя митрополита. Це були ті ідеї, за які він готов був стати мучеником.

Митрополит у московській тюрмі.

Ось той ідеалізм митрополита може й приспішив події з 1914 року, коли царські полчища залили Галичину. Митрополит немов шукає мучеництва. Вже по кількох днях виголошує в Успенській Церкві у Львові потрясаючу проповідь, в якій взиває вірних твердо триматися своєї віри та свого народу, бо приходять часи тяжкої проби. Кілька днів потім вязнять митрополита та вивозять у Курськ, потім у Суздаль, а згодом на постійно у ярославську монастирську тюрму біля Суздаля під опіку та нагляд малороса архиєпископа Володимира над Клязмою Олексія.

Та їдучи на заслання митрополит Андрій, думає про свої мрії. Ще знаний ворог українства, волинський арх. Евльоґій, не прибув до Галичини на пропаґанду московського православія, як митрополит Андрій вже висвятив та його таки волинську єпархію двох українсько - католицьких владик: о. д-ра Йосифа Боцяна та о. д-ра Дмитра Яремка на Остріґ. Подорожна палиця митрополита стала жезлом владичим першого владики, поставленого потаємно в єпископи в Києві.

Царський Вязень у вільнім Києві.

Після революції та відзискання волі митрополит їде у Київ; ціль його була увійти в контакт з українським урядом та оглянутись у можливостях уніонної праці. Приняття митрополита було ріжне. Національно-самостійницькі кола, які не були при владі, приняли його прихильно, дехто навіть з ентузіязмом; горячіші прямо жадали проголошення митрополита Андрія київським митрополитом, та тим чином справу української духовости різко пхнути у виразно антимосковське русло.

Натомісць провідні люди соціялістичного та есерівсвкого покрою, що були при владі, приняли царського страдальця холодно. Та це не спинило митрополита Андрія приступити до орґанізації українського католицтва на вільній Україні. Протягом кількох місяців повстають українсько - католицькі парохії по більших містах України — в Києві, Одесі, Катеринославі, Камянці, Полтаві та інших, В Києві навіть здвигнено церкву, а наприклад, одеська парохія вже по році нараховувала 4,000 вірних. Заходи митрополита там попирали знані самостійники д-р Липа та д-р Луценко.

На петроградськім Синоді проводить український митрополит.

У Петрограді орґанізує митрополит російську Церкву східнього обряду на скликанім петроградськім синоді при кінці травня 1917 р., на якім екзархом російсько-католицької Церкви став вихованок митрополита о. Леонід Фйодоров.

Пляни митрополита заломили большевики та Польща.

Широко задуману уніонну працю митрополита Андрія перепинив прихід большевиків до влади на Україні та Московщині, а Польщі на західньо - українських землях. Екзарх Фйодоров повних 20 літ переходив від тюрми до тюрми аж згинув 1938 року. Таке саме життя вів київський парох о. Щепанюк, якого доля від кількох літ цілковито невідома.

Не краще від бльшевиків поставилася польська адміністрація та більшість латинського духовенства до праці митрополита на православних українських землях під Польщею. Українським священикам з Галичини заборонено всяку працю на тих просторах. Єпископа луцького Боцяна до його єпископського осідку Луцька не впустили, а вкінці довели до скасування того єпископства. Митрополит Андрій оглядав з болем руїну праці свого життя і з тої причини терпів багато.

Треба було чути його промову про ту справу, виголошену над домовиною пок. владики Боцяна. Мов зранений лев виливав митрополит ввесь свій біль, що нагромадився на дні його серця. „Нас українців — говорив він — не допускають до наших братів. Нам не вільно пригорнути їх до серця нашої Матери Церкви. Чужинець хоче робити експерименти над їх душами, а ми маємо дивитися на витягнені руки братів наших, що кличуть: прийміть нас до себе!"

(Кінець буде).

ВТРАТИ В КОРАБЛЯХ МАЛІЮТЬ

Минулого тижня Британія втратила тільки 41,476 тон у своїх кораблях, себто далеко менше ніж це є в її рахунку. Досі тратила вона пересічно тижнево коло 63,000 тон.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(111)

— Спасибі, пане осавуло, — зрадів слуга, приймаючи гроші. — Наказуйте й далі, — все зроблю, що скажете.

— Маю й ще одно діло, — казав осавула, ходячи по світлиці. — Але це вже трохи тяжче... Властне, не таке воно тяжке, як забарне... Далеко доведеться відїхати на якийсь час.

— Це пусте, пане осавуло, — промовив Прокіп. — Треба, то треба...

— До речі... Ти не чув... не приїздив за цей час до Канева хтось із запорожців?

— Ні, пане осавуло, не було. Якби який приїхав, то я знав би... Ні, не було нікого.

— М-гу... це добре... А діло ось яке...

Крига пройшовся ще кілька разів світлицею, ніби вагаючись, далі почав:

— Ти ніколи не був на Запоріжжі?

— Ні, не доводилося, — відповів Прокіп.

— М-гу... це добре... То тебе там не знають?

— Ні, пане осавуло.

— Дак от що... Ти трохи спочинь після Канева, а по Різдвяних Святах поїдеш на Січ.

Прокіп аж очі витріщив від здивування.

— Як на Січ? Чого?

— Поїдеш на Січ, — правив Крига, не зважаючи на його здивування, — запишешся в братчики...

— Та цур їм, пане осавуло! Я не хочу воювати...

— Воювати й не треба, — ти послухай далі. Записавшись у запорожчики, постарайся швидче оговтатись там та придивитися до всіх. А придивившись, розшукай між січовиками одного молодого братчика з Канева. В Каневі звали його Павлом, на прізвище — Похиленко. Може статись, — та так воно, мабуть, і є, — що на Січі його продражнили братчики якось інакше — Бугаєм там, чи Ведмедем, бо він великої сили парубок був, — то ти й довідайся про це. А довідавшись, підлізь якось до нього лисицею, розбалакайся, скажи, що ти з Канева... Як він почує, що ти з Канева, то вже безпремінно спитає про Обєременківну, дочку тієї вдови, що хата згоріла. Скажи, що ти її добре знаєш, і що вона минулої осени віддалася за якогось там багацького сина, — розумієш?

— Розумію пане осавуло.

— А про пожежу — нічичирк... Може бути, що його справді вбито в бою, тоді тобі ще ліпше: довідаєшся про це й вернешся...

— А чиж пустять?

— Такого звичаю на Січі нема, щоб не пускати, — хіба ти не чув про це?... Отже: дізнаєшся про Похиленка з Канева й ніби ненароком скажеш йому, що Орися Оберемківна вийшла заміж. Оце й усе, а за добре виконане діло дістанеш від мене не два червінці, а десять разів по два. Чув?...

— Чув, пане осавуло, — аж на місці крутнувся, зрадівши, Прокіп. — Зроблю все так, як ви кажете... А той... — раптом замнявся слуга, — навіщо це вам?...

Крига зупинився й гостро подивився на нього.

— Добрий слуга, — промовив зтверда, — ніколи не питає, а чинить те, що наказано, — розумієш?... А проте, можу тобі дещо сказати: якщо вернешся із Січі до масниці, то гулятимеш у мене на весіллі. Досить із тебе?

— Досить, пане осавуло, — засміявся, второпавши, в чім річ, Прокіп. — А питав на те, що... коли знаєш, що до чого, то якось лекше обертатись і діло робити.

— Ну, гаразд. Ідиж тепер і відпочивай. Я виїду завтра вранці й скажу Семенові, щоб дав тобі на дорогу до Запоріжжя все, що треба козакові.

Прокіп вийшов, а Крига знов заходив світлицею в глибокій задумі.

— Гулятимеш на весіллі, сказав я Прокопові, — думав осавула, — а чи так воно станеться?... Чи не вихопився ти, Денисе, поперед батька в пекло?... Скажеш, голубе, гоц, як перескочиш, а щеж лишилася найвища перетика. Чи перескочу її?..."

Мав на думці Орисю й здобуття її згоди на шлюб. У материній згоді не сумнівався, але щодо Орисі, то не зовсім певний був. Мати потурала дочці, поки вони жили в своїй хаті, в спокою, в достатках. Тепер же не дуже потуратиме й поїдом їстиме, щоб не засиджувалася й швидче віддалася. Розрахунок був певний. Ще досить молодий, Крига добре знав людську просту, не панську душу. Виріс на селі, а канівські міщани, особливо на передмістях мало чим ріжняться, або краще — нічим не ріжняться від простих посполитих, хіба що зодягніші та ошатніші. Алеж Орися...

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З ДНЯ

ПІДКРЕСЛЮВАННЯ ОСОБИСТОСТИ.

Старий римський закон вимагав, щоб дитина „окричала стіни", заки її признано за нову, окрему людську істоту. Цим криком дитина давала доказ життя, доказ окремої індивідуальної волі.

Кожна людина старається якось підкреслити свою персональність. Один чоловік осягає це працею і здібностями, інший лиш пустословним підкреслованням свого „я". Та один і другий спосіб фактично має на ціли якось вивищити людину понад інших і задемонструвати в який небудь спосіб її духову окремішність. Це стихійне бажання підкрести свою особистість можна виразно завважити серед патольоґічних типів, й серед добре підхмелених людей, які в патетичний спосіб піднося до гори палець і гордо про себе говорять: „Я, я..." і т. д. Все це спроби відгородитись від дрімучого всесвіту і зазначити в ньому своє індивідуальне, особисте місце.

ОСОБИСТІСТЬ ДІТЕЙ.

Підкреслювання особистости виразно видно також у дітей. Як тільки в дитини проявляються проблески індивідуального думання, вона зараз зачинає демонструвати свою волю. Вона одного хоче, другого ні. Підкреслення особистости в дитини звичайно зачинається від заперечування чогось. Опісля від осягування чогось, що заборонене старшими.

Старші мусять дуже обережно поступати з дитиною, щоб не роздавити її особистости, а водночас не виховати норовистої дитини, яка думає, що все її належиться і вистарчить чогось зажадати, щоб воно було зроблене. Цю середню лінію заховують тільки тактовні родичі. Найчастіше родичі роблять одну або другу помилку: розпускають дітей і не вчать їх замолоду дисципліни, або занадто твердою, деспотичною дисципліною ламають, роздавлюють їх персональність. Другу помилку поповнюють звичайно ті люди, яким замолоду їхні родичі роздавили, або покрутили їхню персональність. Такі родичі немов із підсвідомою лютю звертаються до дітей і кажуть: „Покрутили нас за молоду, покрутимо ми вас".

РОЗДАВЛЕНІ ЛЮДИ.

Дитина з роздавленою персональністю опісля дістає такі духові обтяження, що нераз важко їй пробиватись крізь життя. Тимбільше вибиватись на якесь становище.

Коли чоловік замолоду не навчився сам робити рішень, важко йому буде зробити яке небудь рішення, коли виросте. Йому важко буде рішитись, навіть коли щось передумає до найбільших подробиць і буде цілковито переконаний, що прийшов до правильного висновку. З тим висновком він буде носитись і не попробує його примінити в життя, аж доки хтось не дасть йому знак: „Іди".

Чуже ділання діляє немов натиск на його внутрішний волевий мотор. Він відразу починає ділати. Але без того чужого натиску думка стократно буде пересуватись через його голову, стократно він заключатиме, що має рацію і стократно оглядатиметься за чимсь, чи кимсь, щоб рушив його з місця.

З таким духовим обтяженням чоловік не може станути на вищім завідуючім становищі. Він може набути чимало знання. Але те знання не конче поправить його характер. Бувають високо вчені люди, які без рішення жінки не зроблять ні одного кроку. Хоч жінчин розум можливо й не дорівнює їхньому.

БРАК ДИСЦИПЛІНИ.

З другого боку є люди, які цілком не знають дисципліни. Їх тоді не обходить час. Також дразнить їх чужий приказ чи поручення. Але, що житя без дисципліни не обійдеться, вони остаточно дисципліні таки підчиняються. Зате роблять вони це нерадо, з примусу і та дисципліна завдає їм цілий час великі внутрішні терпіння.

Потураючи у всім дітям, ми ще тим не плекаємо їх особистости. Діти, яких давлять родичі, можуть вирости з покрученими особистостями. Діти, яким родичі цілком потурають, можуть вирости без ніяких особистостей. Приписаної рецепти на особистість на світі нема. Це треба самому вичити. До випадку особистости можна дуже добре приложити думку св. Августина: Люди зрозуміють лиш те, що вже передтим було вложено в їх серце.

Вартість власного життя відкриваємо тоді, коли приносимо його в жертву іншим.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Бр. св. Андрея Первозванного, від. 66., відбудуться в суботу, 28. грудня, в годині 8. вечором, в гали 406 Іст 7. вул., де все. На ті збори проситься всіх прибути. Буде вибиратися уряд на рік 1941, а котроля буде здавати справоздання зо всіх доходів і розходів з цілого року. Також інші важні справи будуть до полагодження. — Павло Зятик, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Річний мітінґ Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209., відбудеться в вівторок, 31. грудня, перед Новим Роком, в годині 7. вечором, в гали церковній. Проситься членів і членниць прибути наозначений час, щоби кожний міг почути цілорічне справоздання. Буде вибір уряду на рік 1941. — Іван Лукашкевич, пр.; Стефан Ярощак, кас.; Йосиф Гінда, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Тов. Зоря, від. 69., відбудуться в суботу, 28. грудня, в год. 7:30 ввечір, в Карпатія Галі, 217 Іст 6. вул. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1941. рік. Присутність кожного члена є конечна. — М. Ликтей, секр.

РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

(З нагоди концерту 29-го грудня в Town Hall в Ню Йорку).

Роман Придаткевич, добре відомий українській публіці в Америці, а зокрема в Ню Йорку. У своїх численних виступах він дав себе пізнати як наш найкращий скрипак-віртуоз, якого гра на скрипці, блискуча техніка й глибоке чуття все здобували рясні оплески слухачів. Та це й не диво, коли приглянутися ближче до цих поважних студій, які має Роман Придаткевич, та до цілої його дотепершньої діяльности. Учився він музики спершу у Львові, потім у Відні та Берліні, в таких відомих мистців як Свертка, Шевчік, Маркс, Гарцер та ін. Та приїхавши до Америки, він дальше продовжував свої студії, в найкращих музичних школах, а саме в Curtis Institute у Філядельфії та в Julliard School у Ню Йорку, та на протязі семи літ працював з славним Paolo Falico. Свою концертову діяльність Придаткевич розпочав ще в Европі, спершу в Старому Краю, де він скоро вибився на переднє місце поміж усіми українськими скрипаками, потім на Великій Україні, де побіч концертових виступів, він ще й завідував Музичним Відділом при Інституті Нар. Освіти в Одесі та вчив в Драматичнім Інституті ім. Тобілевича. Також в Америці Роман Придаткевич найшов час займатися, побіч концертових виступів, ще й виховавчою та громадською роботою у своїй професії. І так напр. зорганізував він у Ню Йорку (спільно з М. Гайворонським) Українську Музичну Консерваторію, яка на протязі пяти літ існування видала поважне число молодих українських професійних музик. Дальше був він організатором „Українського Тріо", яке здобуло собі чимале признання серед американських колеґій, університетів та клюбів.

Неменше признання як скрипак - віртуоз, здобув Роман Придаткевич теж як композитор. Доказом цього було двократне виконання його „Суіти для малої орхестри" в Рочестер, під диригуванням відомого д-ра Говарда Гансона, та орхестрою в Дітройт, під диригуванням Волтера Пуля. У Рочестер твір Придаткевича для скрипки й фортепіяну, які композитор часто виконує в своїх концертах, здобуло широку популярність.

Роман Придаткевич виступить у Ню Йорку в неділю, 29. грудня у концерті в честь Митрополита Шептицького з нагоди Його 75-ліття. У цьому концерті наш скрипак виконає „концерт" Чайковського, твір, який все захоплює слухачів. Тому ніхто з любителів музики не повинен оминути цеї нагоди, щоби почути цей чудовий твір у виконанні нашого найкращого скрипака-композитора Романа Придаткевича.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОЗВІРІННЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Підписаному доручили лист, котрий прийшов з країни сліз та горя, себто з большевицького „раю". Лист писаний першого жовтня ц. р. з Роґатинщини.

Що важнійше подаю для читачів „Свободи" і висилаю лист до провірки редакції:

„Ваш лист ми отримали і довідалися про Ваше здоровля і поводження. Може і Ви нарікаєте на своє життя, але які ми булиб щасливі..."

Тут автор, мабуть мав на гадці, що булиб щасливі, якби могли нарікати на своє життя так, як ми тут в Америці. Бо він знає, що тут безробітний ліпше жиє, як там господар на кількох морґах поля.

Далі лист звучить:

„А тепер опишу Вам наше життя в тій радісній цвитучій і могучій державі. Ми не знаємо як довго тут це будемо на місці. Не думайте, що ми маємо тут життя. Так нас тиснуть, що як так далі буде, то всі дідами будемо. Податки такі понакладали — від коня 50 рублів, від корови 60 рублів і т. д. Я мав дві корови, то продав одну за 300 рублів і заплатив податок, але не цілий, бо усе знаходять ще якісь позички і то примусові.

Від нині неділя і кожний має змолотити і продати їм (то є большевикам) корець пшениці, за що платять 9 рублів. То за тих 9 рублів можна купити три пачки папірців, або пачку тютюну. Але і цього тяжко дістати. За жито платять 6 рублів, а як хоче купити пшениці приватно, то треба дати 150 рублів.

Чоботи коштують від 200 до 500 рублів, але їх ніхто не дістане, бо нема грошей".

Далі пишеться, в листі, щоби ніхто не вірив в большевицькі газети, бо вони все брешуть, і та їх брехня по цілім світі ходить.

В селі є кооператива і в ній продають нафту, сіль і сірники, а більше нічого нема. А відколи та большевицька держава, пишуть далі, то всього три метри матерії купили, і то треба було чекати від вечора до рана, та усім не стало. А подивитись на той нещасний нарід, як ходять латка на латці, і вже латок не стає. А прийде зима, то нарід буде гинути з голоду і зимна, бо дров не можна купити, бо все забирають до Росії.

„Якби ми зійшлись, то за кілька днів не розповілиб про свою свободу, як нам добре. Такого дня нема, щоби не плакали. А прийде пятниця, на суботу в ночи, то люди не сплять, бо большевики тоді забирають і вивозять. Люди ховались по поли, а тепер йде зима, то не вховаємося.

„Не слухайте їх газет, бо вони брешуть на кожнім кроці, кажуть, що їх ніхто не переможе. Але одну бомбу кинути між них, то би всі втікали.

„Минулого тижня було чути стріли кілька днів, а втихло, але так чекаємо з дня на день, щоби вже зачалось, бо нам все одно хоч би і погинули.

Всього описати не годен, що тут діється. Вже є податки від курей, качок. А на наше село наложили 42 тисячі податку. То є чисті азіяти, котрі є гірші від татарів.

„Як ще будемо дома, то може ще коли напишу, бо не сподіваємося тут бути, тільки там, де нашихзабирають, де нарід гине з голоду. Не розходиться про нас, але про діти, бо пропали би раз на все".

Це є тільки виїмки з листа, котрий як читати, то серце рветься з болю. Для чого таке знущання над нашим народом? Це є систематичне винищування українського народу, хочуть нас знищити фізично і запанувати на наших землях. Може ці вісти усунуть полуду з очей тих, що засліплені яничарами з У. Щ. В., і вони станутъ на правдивий шлях до боротьби за вільну і незалежну Україну.

Г. Підскальний,
Оліен, Н. Й.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Кожна свідома громада старається щорічно влаштувати Листопадове Свято, та звеличати тих українських героїв, які боролись за свободу свого народу. Також наша бостонська громада, зокрема ті орґанізації, що гуртуються біля церкви, спільними зусиллями влаштували цього року Листопадове Свято. В неділю, 1. грудня ц. р., в церкві, при символічній могилі, прикрашеній березовим хрестом, відправлено панахиду. Сторожами коло могили були члени ОДВУ, які доложили чимало старань, щоб свято випало найкраще. О. В. Каськів виголосив в церкві патріотичну проповідь, в якій зясував листопадовий зрив і боротьбу за свою державу. Збірка в церкві принесла $60.

По полудни відбувся святочний концерт. Свідомі українці зійшлись на концерт, щоб звеличати історичну подію українського народу, коли то він по довгій неволі прірвався до боротьби і проголосив свою державу. На концерті співав церковний хор під орудою свого пароха о. В. Каськова, що не пожалів труду, щоб вивчити хор якнайкраще. Хор складався у великій більшості з самої молоді. Майже половину програми виконала шкільна молодь місцевої рідної школи, яку також провадить о. В. Каськів. Діти виголошували деклямації і співи так гарно, немов соловейки, викликуючи в очах родичів зворушливі сльози.

Вступне слово сказав о. Каськів, та просив приявних повстанням з місць вшанувати поляглих за волю України українських героїв. Бесідник закликав до праці і віри в остаточну перемогу українського народу, та взивав молитись до Бога, щоб поміг українському народові в його боротьбі.

Святочну промову виголосив Н. Давискиба. На початку бесідник згадав, що наш нарід цілі віки вів боротьбу з москвинами та поляками і хоч нераз був поконаний, то ніколи не резиґнував з права на вільне незалежне життя. В історії були радісні хвилі для українського народу, а також були сумні. Та без огляду на те, які сумні хвилі не булиб не треба падати духом, а треба далі боротись, в згоді і спільними силами, до повної перемоги.

Кінцеве слово виголосив голова церковної громади Петро Боднар і подякував всім виконавцям програми за щиру працю для громади і цілого народу. Накінець всі відспівали „Ще не вмерла Україна".

Жертви зложили по $1: М. Стінська, Ев. Боднар, Ев. Матейко, П. Мороз, С. Кучер, Й. Начас, В. Мигован, С. Юраш, А. Ґримак, О. Щколяр, Г. Зварич, П. Боднар, І. Берестецький, В. Хомин, Й. Сліць, М. Ґоцуляк, Д. Кузь, Н. Давискиба, Т. Хархут, А. Івашко, О. Войтків, О. Щука, І. Сліць, П. Ульчак, Д. Бортник, П. Попович, о. В. Каськів, М. Майданий, Й. Бербелицький, Е. Мусіловська. Варварка Ничай, К. Когут, Олимпія Войтків, Д. Пащак, Анна Руда, С. Музика, С. Бойко, Г. Костецький; по 50 ц.: О. Попович, Г. Крикливець, І. Купчик, М. Лашкевич, Н. Довганчук, А. Палашак А. Попович, С. Шафранська, О. Січкоріз, І. Томаш, О. Яворівський, І. Буцяк (мол.), К. Білак, Марія Вонс, К. Поліщук, К. Ґринюк, С. Козак, Ев. Кутна, Ю. Чопик, М. Хомин, К. Теличин, К. Бортник, А. Шафранська, М. Шпак, А. Переходюк, П. Кучер, А. Ґорчиковська; дрібними $1.85; разом збірка принесла $53.85. Збирали: П. Мороз, Г. Костецький, С. Кучер. Всім жертводавцям щира подяка. **Н. Давискиба.**

ПАМЯТНИЙ ДЕНЬ.—Одною з найважніших подій 1940. року була втеча англійських військ з Франції на кораблі, що їх перевезли до Англії. Було це в днях 30. травня—3. червня. Світлина представляє сцену коло порту Дункерк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТБУРИ, Н. Й. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267., відбудуться в суботу, 28. грудня, в год. 8. вечором, в домі Івана Агреста. Кожний член обовязаний явитися на цих зборах і вислухати справоздання уряду за цілий рік. Не явившийся член підлягає карі, приписаній статутом. — К. Дідух, секр.

ҐРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Любов, від. 143., відбудуться в неділю, 29. грудня, в годині 1. пообіді, на Українській Салі. Просимо всіх членів і члениць прийти на збори, бо на цих зборах буде здаватися звіт з цілого року, а також треба буде вибрати урядників на 1941. рік. Просимо всіх людей, котрі мешкають близько Ґрейт Медовс, а ще в нашім Союзі не стоять, прийдіть до нас, а ми вас запишемо до найбільшої української організації, Українського Народного Союзу. — Григорій Ковальчук, предс.; Йосиф Ковалик, кас.; Павло Ляндяк, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Вільні Козаки, від. 116., відбудуться в неділю, 29. грудня, в годині 3. пополудні, в українській ґали, 18. Вудланд стр. Обовязком кожного члена і члениці явитися на цих зборах. Буде справоздання уряду за рік 1940. і вибір уряду на 1941. Контрольна комісія має явитися в суботу, 28. грудня, в 7. годині ввечір, в домі секретаря, 331 — 2нд стр. Члени повинні заплатити свій довг. Родичі, припровадьте свої діти і впишіть до Батька-Союзу. Цех будучність нашої організації. Не легковажмо в цю пору, де всяка дрань гуляє на нашій рідній землі. — М. Скурняк, предс.; Й. Паславський, кас.; Павло Стадник, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в суботу, 28. грудня, в 7. год. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фаїт ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде річне справоздання й вибір урядників на 1941. рік. — А. Вусько, рек. секр.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ЛЕЙТРОБ, ПА.

Орґанізаційні збори.

Дня 15. грудня ц. р. відбулись у нас орґанізаційні збори заходами 61 відділу У. Н. Союзу, його секретаря А. Скубяка та орґанізатора Теодора Королевята, дякоучителя при укр. гр. кат. церкві в Лейтроб.

За останніх трьох літ я завважив, слідкуючи в Свободі, що там де покажеться союзовий орґанізатор, там відразу оживає союзовий орґанізаційний рух і членство У. Н. Союзу зростає. Також повстають нові молодечі відділи. Роздумуючи над тим і бажаючи оживити наш місцевий союзовий рух я запросив орґанізатора У. Н. Союзу, п. В. Загаєвича, на збори. Спонукало мене до цього ще й те, що одна родина, якої шість членів належать до нашого відділу, внаслідок фінансових недомагань хотіла відступити від відділу. При помочі орґанізатора В. Загаєвича вдалось нам не лиш задержати цю родину при відділі, але зорґанізовано нових 36 членів, головно зпоміж молоді.

Рух розпочався гарний при нашій громаді і ми раді, що наші провідні союзовці і піоніри брали участь на цих зборах перший раз за цілих 25 літ існування цього відділу. Зборами, що відбулись на церковній галі, проводив секретар відділу 61. Присутні на зборах давали ріжні запити, а також запитували, чому скорше не розпочато подібного орґанізаційного руху. На всі запити орґанізатор В. Загаєвич давав докладні і вдоволяючі відповіди. Дальше забрав слово Теодор Королевят і зазначив, що ліпше пізно, ніж ніколи. Коли всі підемо разом до орґанізаційної праці, то ще й тепер зможемо чимало зробити для Союзової ідеї. Далі забрав голос секретар від. 61 і сказав, що наша громада має 150 родин і коли буде в нас запал і добра воля, ми підемо слідами інших громад, якслід зорґанізуємося, збудуємо свій Народний Дім, в якім знайде приміщення наша молодь, що перебере колись нашу громадську роботу. Ми не можемо з заложеними руками чекати, аж нам хтось це зробить. Мусимо самі братись до роботи.

Антін Скубяк,
секр. 61 від. У. Н. Союзу.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ.

ТАРЗАН, ч. 188. Кінець слідів.

Вона побігла по слідах, аж доки слідів не стало. Перед нею була ріка. Дівчина подумала, що певно оба вони, той, що біг і той, що втікав, скочили в ріку.

Недалеко на острові лежали два ліниві крокодилі. Виглядали, начеб недавно добре попоїли. Дівчина була певна, що це вони пожерли чоловіка, за яким вона шукала.

Перший раз в житті найшов на неї смуток. Вона не знала цього почуття передтим і думала, що це дух померлого найшов на неї.

Вона почала втікати, сама не знаючи куди. Сльози, про які вона також передтим не знала, заливали її очи і робили необачною на небезпеки.